

PETER MANSCHOT fonds

Fondsenwerving ter ondersteuning van de
Family Medicine opleiding te Eldoret, Kenia

Jaarverslag 2022 en 2023

Inleiding

In september 2006 is het Peter Manschot Fonds (PMF) opgericht. Het doel van deze stichting is: fondswerving ter ondersteuning van de Family Medicine opleidingen in Kenia, Rwanda en Malawi.

De postdoctorale opleiding in **Kenia** (Eldoret) is gestart in 2005 en geeft uitvoering aan een curriculum van 4 jaar waarin Keniaanse basisartsen worden opgeleid tot huisarts/tropenarts. De inhoud van de opleiding richt zich op: uitbreiding van klinische vaardigheden en het ontwikkelen van managementkwaliteiten om de zorg in en rond het ziekenhuis aan te sturen. Aandacht wordt gegeven aan het doorgeven van kennis via onderwijsmethoden en het ontwikkelen van goede communicatieve vaardigheden. Het doel: allround dokters opleiden, die behouden blijven voor het land, geschikt zijn om ook zelf onderwijs te geven en zich grotendeels op het platteland vestigen als hoofden van kleinere ziekenhuizen.

In **Rwanda** (Kigali) is thans geen erkende Family Medicine opleiding, maar faciliteert het PMF eerstelijnsopleiding in het medische basiscurriculum. Doel is te komen tot een erkende postdoctorale opleiding zoals in Kenia.

In **Malawi** worden sinds 2023 projecten van de jonge Family Medicine opleiding door het PMF ondersteund.

Einde coronapandemie

Voorjaar 2022 kwam de Covid-19 pandemie officieel tot een einde. Toch heeft het effect langer geduurd. Pas eind 2022 konden diverse activiteiten van het PMF weer worden opgestart. Uitzending vanuit Nederland van docenten werd weer mogelijk en in Kenia en Rwanda werd onze bijdrage aan het onderwijs hervat. Sinds 2023 zijn er ook contacten met de opleiding in Malawi.

Huidige resultaten in Kenia

In de afgelopen jaren hebben meer dan **50 artsen** de postdoctorale opleiding aan de Moi University voltooid en zich verspreid over het land in districts- en plattelandsziekenhuizen. Tevens zijn sommigen verbonden als Head of Department of faculty aan de Family Medicine

opleidingen die nu door vijf universiteiten in Kenia worden verzorgd. Hun namen zijn tussen haakjes geplaatst:

Moi University, Eldoret, gestart in 2005 (Laktabai, Head of Department en Akiruga, lecturer)
Aga Khan, Nairobi, gestart in 2012.

Maseno, 60 km van Kisumu, gestart sept 2014 (Omondi, lecturer)

Kenyatta University, Nairobi, gestart in 2015 (Thigiti, Head of Division)

Kabarak, Private University, gestart in 2015 (Wechuli, Head of the Department)

Artsen in opleiding Family Medicine

Totaal 5 universiteiten

55 FM doctors afgestudeerd

85 in training

Intussen heeft de doelstelling van het Peter Manschot Fonds zich verbreed tot andere huisartsenopleidingen in Oost-Afrika, met name in Rwanda en Malawi.

Het jaarlijks aantal nieuwe aanmeldingen voor de opleiding aan de Moi University in Eldoret is de laatste tijd laag: 2 tot 3 per jaar. Daar staat tegenover dat Fam. Med. in Kenia meer vaste grond onder de voeten heeft gekregen gezien de uitbreiding van het aantal post-doc opleidingen. Vaak met behulp van faculty vanuit Moi.

Het contact tussen de afgestudeerde family doctors in Kenia verloopt voornamelijk via een WhatsApp groep. Deze groep telt ruim 150 deelnemers. Ze zijn goed georganiseerd in de KAFP (Kenya Association of Family Physicians), waarvan Thigiti de voorzitter is en Joy Mugamba de vicevoorzitter. Beiden zijn opgeleid aan Moi University.

In tegenstelling tot de postdoc opleiding in Kenia, vindt het onderwijs in **Rwanda** geheel in het basiscurriculum plaats. In 2014 is door de toenmalige minister van gezondheidszorg de specialistenopleiding tot Family Physician gestopt. Mogelijk dat de protesten hiertegen in de nabije toekomst toch enig gehoor vinden bij het Ministry of Health.. Mede ondersteund door het PMF hebben Mieke Visser en Maaïke Flinkenflögel ervoor gekozen om onderwijs in het basiscurriculum te organiseren vanuit de filosofie dat op deze manier de studenten reeds vroeg door het gedachtegoed van FM worden geïnspireerd.

In **Malawi** zijn tot nu toe zes Family Physicians afgestudeerd. Ruim twintig volgen de opleiding. Enkele projecten worden door het PMF ondersteund.

1. Samenstelling bestuur Peter Manschot Fonds

Fons Mathot, voorzitter PMF, huisarts niet praktiserend, voormalig hospice arts en directeur hospitaal, senior lecturer Moi University, Uitgezonden oktober 2005/voorjaar 2006

Pieter van den Hombergh, secretaris, huisarts niet praktiserend. Consultant Primary care & International Health.

Maaïke Flinkenflögel, penningmeester, tot 2022, previous Head of Dep. FM. Universiteit van Kigali, Rwanda, docent KIT Amsterdam

Mieke Visser, penningmeester sinds 2023 en ass. Professor Universiteit van Kigali, Rwanda

Wim Heres, huisarts, bestuur NVTG, voorzitter Sano

Barbara Swarthout, huisarts, voormalig docent bij de FM opleiding in Malawi.

Niek de Wit, hoogleraar huisartsgeneeskunde universiteit Utrecht

2. Overleden bestuurslid

Op 22 oktober 2022 overleed Adam Lagro op 81 jarige leeftijd na een kort ziekbed. Met zijn ervaring als huisarts en later directeur van het ziekenhuis in Heerlen heeft hij als secretaris jarenlang het bestuur van het Peter Manschot Fonds met raad en daad bijgestaan. Hij heeft succesvol fondsen weten aan te boren. Zijn positieve instelling en huisartsenhart maakten hem geliefd in het bestuur.

Zo herinneren wij hem.

3. Bestuursvergadering 24 mei 2022

(ZOOM-meeting)

Er is een uitgebreide opwarmingsronde, waarbij Mieke Visser welkom worden geheten als nieuw bestuurslid. We staan stil bij de problemen rond het weer opstarten van onze activiteiten na de Covid-19 pandemie.

Marianne Holtland is door Jeremiah Laktabai, Head of the Department FM Moi University, benaderd voor de cursus in november 2022

De COPC (Community Oriented Primary Care) stages in Rwanda gaan door. Met name nu voor de undergraduates. In oktober gaat Mieke er weer heen.

Pieter heeft een pilot plan gemaakt samen met Marlieke Bouwmans, Marlieke Klene, Fleur de Meijer en Barbara Swarthout voor stages COPC in Sub-Saharan Africa.

4. Bestuursvergadering 24 november 2022

Voor het eerst weer een life vergadering. De laatste keer was ruim drie jaar geleden (april 2019). Barbara Swarthout is voor het eerst aanwezig en stelt zich voor.

Mieke is net terug uit **Rwanda** en heeft weer de COPC cursus mogen meemaken. Deze duurde één week. Ze is daar minder enthousiast over omdat 180 studenten door slechts een of enkele docenten moesten worden begeleid.

Ze vraagt om toch nog door te gaan met steun van het Peter Manschot Fonds .

Naast een aanvraag voor de COPC cursus in 2023 is het denkbaar dat The University van Exeter de opleiding van huisartsen weer wil gaan steunen.

Barbara licht de situatie van de Family Medicine opleiding in **Malawi** toe. Zij is daar nu op afstand nog steeds bij betrokken. Ook zit zij in het bestuur van Tweega, die 3 artsen in Malawi en 4 in Tanzania financiert.

Mogelijk is coöperatie mogelijk en zelfs financiering van projecten, die onder de doestelling van het PMF vallen. Pieter vraagt of een gezamenlijke bijeenkomst met het bestuur van Tweega wenselijk is.

5. Bestuursvergadering 23 november 2023

Als gast is aanwezig Martha Makwero uit **Malawi**. Zij praat ons bij over de Family Medicine opleiding in Malawi. Er zijn nu zes afgestudeerde Family Physicians. Het aantal registrars is twintig. Hun hoop is gevestigd op tuition-geld (ongeveer 3500,- per jaar per student) en eventuele steun bij studenten die meedoen aan AfriWon of anderszins onderzoek willen doen.

Het COPC-project staat inmiddels op eigen benen. De Webinars zijn er uit voortgekomen en worden gefinancierd door de KCGH.(Kennis-Centrum Global Health). Fleur de Meijer, hoofd opleiding Family Medicine Aga Khan Universiteit, **Kenia**, heeft hierover een lezing gegeven op het ECTMIH (European Congress on Tropical Medicine and International Health).

Ook is de stage COPC erkend door de hoofden van de opleidingen in Nederland en de SBOH (Stichting Beroeps-Opleiding Huisartsen) die nu ook vergoeding geeft voor de stageperiode. . De stages beginnen in Maastricht en Nijmegen met Aga Khan in Nairobi. Hopelijk volgen Rwanda en Malawi. Hieronder enkele passages uit het artikel van Fleur de Meijer.

6. Community Oriented Primary Care – ook relevant voor Nederland

In Kenia worden de Family Medicine artsen al sinds 2012 opgeleid volgens het COPC model. Tijdens hun werk in Kilifi county, een ruraal gebied nabij Mombasa, leren artsen om gezondheidsproblemen niet alleen te bekijken vanuit de patiënt, maar ook vanuit bevolkingsperspectief. Bovendien leren ze bij de aanpak van de problemen uit te gaan van reeds bestaande initiatieven of rolmodellen in de gemeenschap, omdat de uitvoering dan vaak veel effectiever verloopt. Ervaren Nederlandse tropenartsen helpen Keniaanse artsen in opleiding aanvankelijk met de begeleiding. Intussen heeft de universiteit de stage verder ontwikkeld en publiceerden Keniaanse artsen over de interventies die zij startten rond veel voorkomende problemen zoals HIV- stigma, antimicrobiële over prescriptie en voedselschaarste door klimaatverandering.

Vanuit de Nederlandse huisartsen opleiding is interesse getoond om van de COPC stages in Kenia te leren. Het zou Nederlandse artsen competenties aan kunnen leren die nodig zijn om

gezondheidsproblemen op een effectievere manier aan te pakken. Op dit moment wordt gewerkt aan een plan waarbij Nederlandse huisartsen in opleiding stage zouden kunnen lopen in Kenia en vice versa. .

7. Onderwijs Family Medicine in Kenia

The PMF provided the money (€ 2500) for travelling, housing as well as meals and conference room costs. The course was a great success and we got many very positive reactions

Final Report

Course in communications skills; Eldoret 13-17 March 2023.

Participants: 4 from Moi University (Salwa, Douglas, Patrick, Sarah) 3 from Maseno (George, Uyara, Michael) , 7 from Kabarak (Liliana, Michael, Omweri, Katima, Atnafu [Ethiopia], Lynn, Lilian [Kijabe]).

Teachers: Marianne Holtland and Pieter van den Hombergh (The Netherlands)

Co-teachers: Kennedy Omondi , Jonathan Nthusi, Castro Mugalla, James Akiruga

Organisation: Moi Dep of FM: Akiruga, Laktabai, Hussein.

Feedback was given by 12 out of 14 participants.

Overall impression of the course:

Very informative, very interactive, an eye opener.

It improves the quality of our daily interactions significantly.

More awareness in how to be a professional.

The course should be given to all professionals in patient care.

The wish was posted to get this information before starting the clinical placement.

Frequent quotes:

- Silence is golden.
- Listen to the patient (or any other person).
- I feel well equipped to be able to break bad news myself instead of delegating.
- I have learned people have different character and learning styles.
- How to be a good manager, organise meetings.
- A good manager can be a bad leader or vice versa.
- The importance of non-verbal communication skills can be used in every field.

Remarks on improvement:

- More role plays, different scenario's, more time, real patients.
- Videos, e.g. on body language.
- Maybe shortening of the course.
- Less slides.
- Maybe add on skills for advocacy

Program Eldoret March 2023.

Monday morning. Introduction participants. Learning needs (P and M).	Monday afternoon. Patient centered consultation phase 1: PTT open/closed questions
---	---

Leary's Rose: questionnaire, PPT, (Omondi)	role plays, plenary and ABC (Omondi)
Tuesday morning Teaching/ learning styles: questionnaire activist/ theorist, PTT. learning pyramid. (M)	Tuesday afternoon Patient centered consultation phase 1 en 2 : PTT, role plays , plenary and ABC (P and M)
Wednesday morning Leadership (Akiruga) Management , ABC (P)	Wednesday afternoon Continuation management (P)
Thursday morning Breaking bad news/ emotional reflection, role plays- plenary and ABC (Nthusi)	Thursday afternoon Meetings, bloody meetings. (Mugalla, P)
Friday morning Bedside manners/ teaching, body language (M) Physician Watch thyself; P	End-evaluation, learning points.

Participants, teachers and co-teachers

Lynn drawing on a white board

Oyura, Patrick and Sarah in a ABC drill

Bedside manners

ABC-drill making plans Falwa, Sarah, Omweri

8. Onderwijs in Rwanda

Uit het verslag van Mieke Visser:

Na een lange Covid-19 afwezigheid was ik van 25 oktober tot 11 november 2022 weer fysiek in Rwanda: dit was om de net aangestelde nieuwe staf te supporten in het lesgeven aan eerste en tweede jaars studenten. Er was behoefte aan een TOT (Training of Trainers) cursus voor alle nieuwe staf, 8 in totaal, waaronder 1 medisch antropologe, 3 MD's, 1 MP en 3 biostaticians.

De TOT is pas in augustus 2023 gerealiseerd. Samen met Maaïke Flinkenflogel was ik 2 weken in Rwanda. We hebben een 2-daagse workshop georganiseerd voor alle stafleden, samen met de HoD (Head of the department) Dr. Richard Nduwayezu. Maaïke Flinkenflögel was de voornaamste tutor en gaf de participanten allerlei soorten inzichten en online training material

Omdat Dr. Richard Nduwayezu inmiddels een nieuwe betrekking had, besloot ik in november 2023 opnieuw naar Rwanda te gaan. Ik ben er van 25 november tot 11 december geweest. Het voornaamste doel was de support supervision door de nieuwe staf voor de medische studenten te initiëren. De medische studenten, in groepen van 15-20, lopen dus stage op 2 verschillende sites, Butaro voor palliative care (Butaro is vooral een kankercentrum) en Rwinkwavu voor social medicine. Dit zijn allebei sites van PiH (Partners in Health) die voor deze stages de volle verantwoordelijkheid neemt. Er is een coördinator die hen tijdens deze stages begeleidt. De eerste week van mijn verblijf 27 nov - 1 dec heb ik samen met dr. Vincent Cubaka, inmiddels Director of Knowledge in PiH!, en 4 stafleden de support supervision visits voorbereid. Dr Vincent Cubaka gaf daarbij een zeer waardevolle inleiding in betekenis, doel en handvaten voor uitvoering van support supervision. Ook het feit dat de medische studenten nog niet volledig waren getraind in palliative care (behalve 2 lessen in pijn- en symptoombestrijding) speelde bij de voorbereiding een rol. Onderwerpen waren dus, behalve de support supervision zelf, palliative care in alle facetten, psychosocial care, spiritual care, medisch ethische aspecten. In deze week bereidde elk staflid een onderwerp voor om in de middag met studenten te bespreken, en om samen met de studenten de ward rounds en de behandeling van kankerpatienten in de poliklinieken, waarbij de studenten aanwezig zijn, te evalueren. Na deze voorbereidende week zijn we met alle stafleden naar Butaro gegaan, om daar de eerste support supervision visit uit te voeren. Alle 4 stafleden hebben daarin geparticipeerd. Mede door de financiële steun van het PM fonds, zijn de daaropvolgende visits een succes geworden.

Augustus 2023 Teaching the Teachers

Samenvatting report Support Supervision (Dr. Claudine Abibeshya)

University Rwanda Medical Students Support Supervision Report - Palliative Care Rotation at Butaro

Programme 4 – 8 December 2023

SUPERVISORS: Dr. Claudine Abibeshya Dr. Daniel Byiringiro Dr. Khelia Mahoro Mr. Francois Kalisa Dr. Mieke Visser **OBJECTIVES OF SUPPORTIVE SUPERVISION:** 1. Clinical Exposure and Observation:

- To observe students during clinical visits with palliative care patients, focusing on their interactions, empathy, and clinical decision-making. 2. Reflective Sessions and Emotional Support:
- Conducting afternoon reflective sessions to assist students in processing experiences and managing emotions related to palliative care. 3. Discussion and Presentation:
- Deliver presentations covering communication, interdisciplinary approach, medical ethics, and distinguishing between palliative care and end-of-life care.

Recommendations from Discussions with NEPO, the Program Coordinator:

- **Regular Facilitators needed:** There's a pressing necessity for consistent facilitators from the University of Rwanda to supervise students during rotations. Currently, students might feel unsupported as they're placed in other institution's hands without university follow-up or assistance.
- **Addressing Palliative Care Gap:** The evident gap in palliative care services underscores the necessity for establishing a dedicated palliative care unit. Encouragingly, there's an ongoing initiative to develop a robust unit, acknowledging the progress while acknowledging substantial work ahead.

Augustus 2023 rechts de Dean, tweede van links Richard

9. Projecten in Malawi

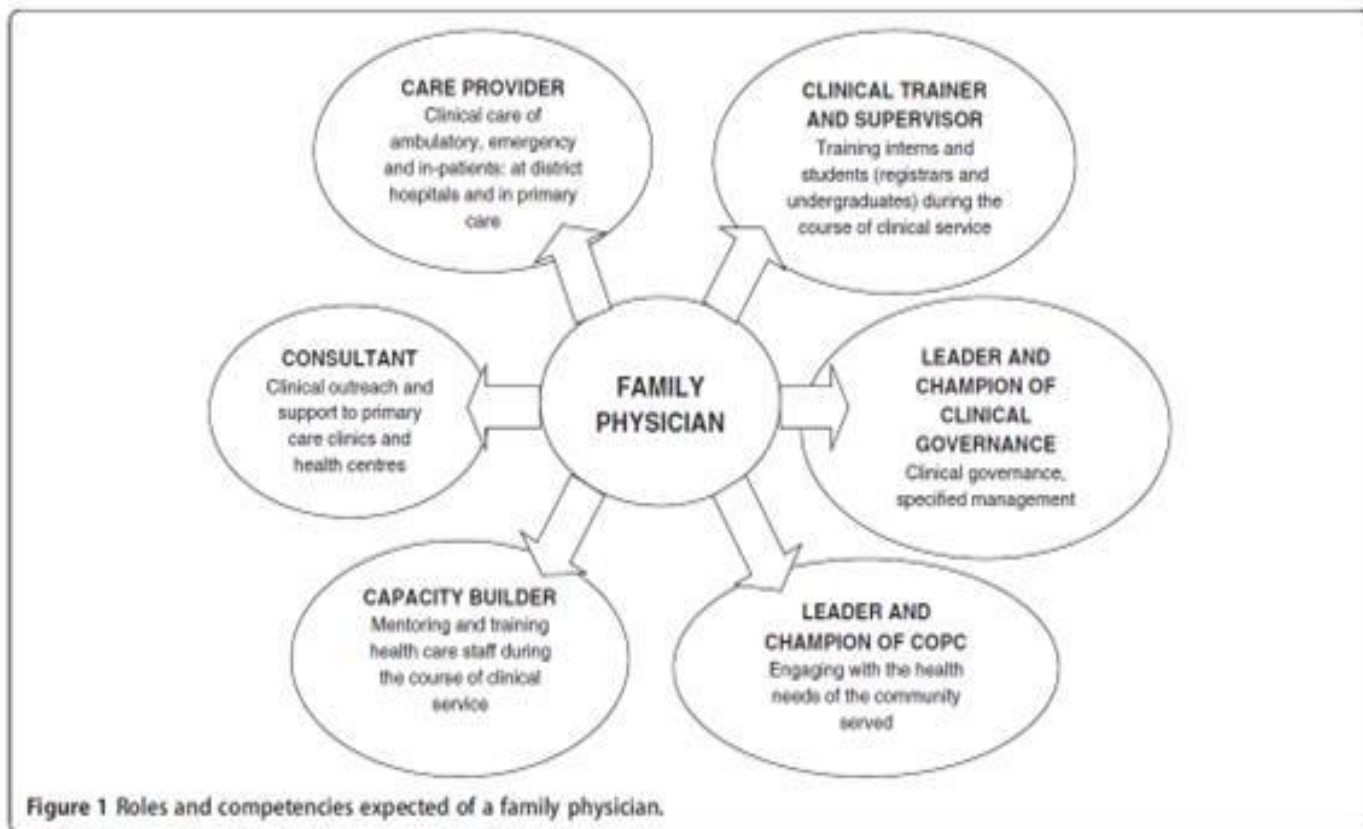
a. Planetary Health (mei 2023)

Project name: Readiness tot reform medical education towards adding planetary health in a low income setting.

Location of requesting: the department of Family Medicine, hosted within the Kamuzu University of Health Sciences (KUHES, Malawi).

b. Six key roles (september 2023)

Project name: The perception of the 6 key roles of a Family Medicine physician in Malawi: a mixed method study

Dissemination of the results

The results will be shared with the Department of Family Medicine and with the district hospital management. For further dissemination of the results, the results will be presented at conferences and will be submitted to peer-reviewed scientific journals

10. Planning voor 2024

- Continuering onderwijs Kenia, Rwanda en Malawi
- Ondersteuning academiseringsprojecten
- Om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen in dringend fondswerving nodig

PMF project proposal

The Peter Manschot Fund (PMF) is supporting the development of family medicine training (mainly postgraduate, but undergraduate as well) and capacity building of the discipline in Eastern and Southern Africa. If your department has a project that needs funding it is possible to make an application. The requested funding should be a maximum of EURO 10,000 per project. We do not provide funding for conferences, buildings or running costs of a department. There needs to be proof of co-financing.

11.Financiële paragraaf 2022 en 2023

Begin 2022 is er € 12.000 in kas. Eind 2023 is er een positief saldo van ruim € 28.000. Dit is voornamelijk te danken aan een donatie van € 16.740 uit de erfenis van mevrouw C.W. Manschot, de tante van wijlen Peter Manschot. Tevens ontvingen wij een legaat van J. Bakkers, voormalig tropenarts in Kenia. Bovendien doneert de WHIG jaarlijks € 3.000.

De financiële situatie nu is gezond. Met de bescheiden middelen orden veel zinvolle projecten ondersteund, allemaal binnen de doelstelling van het PMF: FM-training, research en academisering.

	saldo 1-1-2022	saldo 31-12-2023
PMF bestuursrekening NL90ABNA0493776664	€ 9.366,47	25613,97
PMF Spaarrekening NL04ABNA0585801	€ 2.830,00	€ 2.830,00
TOTAL	€ 12.196,47	€ 28.443,97

Baten	Kleine donaties	€ 20.815,25	
	Bank - rente	€ 0,58	
	Support WHIG	€ 2.000,00	
			€ 22.815,83
Lasten	Bankkosten	€ -340,53	
	Transferkosten	€ -12,00	
	betaalpas kosten	€ -20,00	
	Rwanda	€ -1.050,00	
	Malawi	€ -882,00	
	Tweega	€ -1.763,80	
	Kenya - Eldoret	€ -2.500,00	
			€ -6.568,33
	TOTAAL baten min lasten 2022 e en 2023		€ 16.247,50

Dit jaarverslag is opgetekend door

Fons Mathot, voorzitter Peter Manschot Fonds
Utrecht, 18 april 2024

Bankrekening PMF: ABN-AMRO: NL90 ABNA 0493 7766 64
De Stichting heeft de ANBI status
KvK-nummer: 17193010

Zie ook onze website:
<https://petermanschotfund.nl/>